

CYPRUS
INTERNATIONAL
UNIVERSITY
ULUSLARARASI
KIBRIS
ÜNİVERSİTESİ

DOI: 10.22559/folkloredebiyat.2017.64

folklor/edebiyat, cilt:23, sayı:92, 2017/4

MÜZİK EĞİTİMİNDE YENİ YAKLAŞIMLAR: HÜMANİST FELSEFENİN MÜZİK EĞİTİMİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Banu MUSTAN DÖNMEZ* -Özlem AKIN ŞİŞMAN**

*Müzik eğitimi, eğitimlerin en iyisidir...
Gereği gibi yapıldığı zaman insanı yüceltir...
Müziğin insanı götüreceği yer, güzellik sevgisidir.
Platon (Devlet).*

GİRİŞ

Bu çalışmada, hümanist felsefenin ve hümanist felsefeye dayanan sevgi eğitiminin içeriği üzerinde tartışılıp, hümanist felsefenin müzik eğitimi açısından niçin daha önemli bir yere sahip olduğu ve müzik eğitimine ne şekilde yansması gerektiği üzerinde durulacaktır. Çalışmada, felsefe ve eğitim alanlarıyla ilgili olan literatür, müzik eğitimi adına tekrar ele alınacaktır.

Bilindiği gibi müzik sanatı, oluşumunu sağlayan fiziksel koşullar ve bu koşulların insanın kolaylıkla algılamasını sağlayan duysal ve bilişsel donanımından dolayı, duyguların dolaysız, direkt ve etkili bir biçimde dışa vurulduğu bir sanat türüdür. Müzik sanatı, mantığı gerektiren *analitik zekâdan (Intelligence Quotient)* çok *duygusal zekânın (Emotional Quotient)* ön planda olduğu üst düzey bir zihinsel/bilişsel etkinlik

* Doç. Dr. İnönü Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Müzik Bilimleri A.B.D. Öğretim Üyesi.
mustandonmez@gmail.com

** Yrd. Doç. Dr. Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi A.B.D. Öğretim üyesi. oakin@pau.edu.tr

olması açısından hem duygusal zekâ hem de duygusal zekâdan ileri gelen *acıma* ve *empati kurma* yeteneğiyle kendisi aracılığıyla daha üst düzey bir performans elde edilebilecek olan “hümanist eğitim” ya da “sevgi eğitimi”ni gerektirmektedir. İşte müzik eğitiminin hümanist felsefeye dayanan sevgi eğitimi ile ilintili olmasının özel nedeni, bu çalışmada daha detaylı olarak incelenecektir. Çalışmada öncelikle *hümanizm* sözcüğü üzerinde durulduktan sonra, *hümanist felsefenin* eğitime kazandırdığı boyut ve bu felsefenin sağladığı *sevgi eğitiminin* müzik eğitimine katacağı özel önem, detaylı olarak incelenecektir.

1. “HÜMANİZM” SÖZCÜĞÜNÜN ETİMOLOJİSİ, TANIMI VE FELSEFİ ANLAMI

Hümanizm sözcüğünün etimolojik kökeni, tanımı ve felsefi anlamı arasındaki önemli bağlantının detaylandırılması için etimoloji, tanım ve felsefi derinlik üzerinde ayrı ayrı durulması gerekir.

1.1.“Hümanizm” Sözcüğünün Etimolojisi ve Tanımı

Hümanizm (*humanism*) sözcüğü, Latin dil gurubundaki karşılığı “insan” olan “human” sözcüğünden türetilmiş olup, tam Türkçe karşılığı “İnsana ait, insani; insan sever, merhametli; kültürlü, incelmış; iyi öğrenim görmüş” anlamlarıdır (Kabağaç ve Alova, 1995: 273). Kale, hümanizm teriminin kaynağını, Cicero (İ.Ö. 107-43) ve Varro (İ.Ö. 116-27)’nun yaşadığı Latin dünyasında “insanın eğitimi” anlamında kullanılan “Humanitas” terimine dayandırır (Kale, 1992: 763).

Hümanizm, Türk Dil Kurumu Sözlüğü’nde “insancılık”, “insanı sevme ülküsü” (TDK, 2005: 908) olarak tanımlanmıştır. Cevizci, hümanizmi “genel olarak, aklı insan varlığını tek ve en yüksek değer kaynağı olarak gören, bireyin yaratıcı ve ahlaki gelişiminin, rasyonel ve anlamlı bir biçimde, doğüstü alana hiç başvurmadan, doğal yoldan gerçekleştirilebileceğini belirten ve bu çerçeve içinde insanın doğallığını, özgürlüğünü ve etkinliğini ön plana çıkartan felsefi akım” (Cevizci, 1999: 431) olarak tanımlar.

1.2.Hümanizmin Felsefi Anlamı ve Ezoterizmle Bağlantısı

Hümanizm düşüncesi gerek Batı kültüründe, gerekse Batı-dışı kültürlerde, farklı çağlara ve kültürlere uygun bir biçimde ortaya çıkmıştır. Aslında hangi döneme ya da kültüre özgü olursa olsun, hümanizm felsefesinin temel düşüncesi insanı merkeze alması, bir devlet sistemi, din ve düşünce akımı uğruna insanın değersizleştirilmesine karşı çıkmasıdır. Bu anlamda Ortaçağ Feodalitesine ya da geleneksel Hindistan Kast Sistemine ait keskin toplumsal sınıflar ve bu toplumsal sınıflar arasındaki ezen-ezilen mekanizması, ya da insanı merkezin dışına çıkararak kenara iten baskıcı-otokratik ya da teokratik sistemlerin tümü, hümanist düşünceyle taban tabana terstir. Bu yönüyle hümanizm, derin toplumsal tabakaların ve sınıf farklılıklarının yanı sıra, dinsel ve din-

dışı yöntemlerle bireyin baskı altına alınarak ve korkutularak değersizleşmesi ve özgüven yitimini tamamıyla reddeder. Bu yönüyle insanın yalnızca iş gücü gereci (köle-vasıfsız işçi), değersiz ve denetim altındaki bir yaratılmış (kul), korkutularak hizaya getirilen bir varlık (halk) olarak algılanmasının karşısındadır. Gerek Batı hümanizmasının, gerekse Batı-dışı hümanizmaların ortak noktası, eğitim ve yönetime ilişkin *sevgi felsefesidir*, kabul etmedikleri ise *korku felsefesidir*. Bu açıdan hümanist düşünürler, sevgi ve korku duygularının yan yana barınabileceğini de düşünmezler. Hümanizm, bu özelliği dolayısıyla semavi dinlerin şerri/ya da kabuk uygulamalarını dışarıda bırakmaktadır; sözelimi Ortaçağ Doktrinini yıkmak için Rönesans Dönemi bir karşı alternatif olarak oluşturulmuştur ve halen ezoterik öğreti ve mezheplerde içten içe yaşatılmaktadır.

2. FARKLI KÜLTÜRLERDEKİ HÜMANİZM ALGISI ÜZERİNE

2.1. Batı Düşüncesinde Hümanizm: Antik Yunan-Rönesans Reform-Aydınlanma-Marksizm

Kale, hümanist felsefenin komünizm, pragmatizm, personalizm, spiritüalizm ve egzistansiyalizm doktrinleri ile olan bağlantısını vurgular (Kale, 1992: 769-770). Bu saptama önemlidir. Komünizm, insanlar arasındaki sınıf farkının güçlünün zayıfı ezmesine neden olan Anti-Hümanizma nedeniyle; pragmatizm (faydacılık) faydanın insanlık yararına olması nedeniyle; personalizm, bireysel hak ve özgürlüklerin insanlık adına olması nedeniyle Hümanist görüşü beslemekte; spiritüalizm insan ruhunu, egzistansiyalizm ise bireysel hak ve özgürlükleri ön plana çıkardığı için hümanist felsefe ile ortak paydada buluşmaktadırlar. Bu bağlamda hümanist felsefe, tek bir felsefi sisteme bağlı olmamakta, insan merkezli olan tüm “izm”leri/akımları” eklektik olarak içinde barındırmaktadır. Farklı dönem ve kültürler içerisinde yer alan hümanist felsefi sistemlerden bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

2.1.1. Antik Yunan

Başlangıç itibarıyla Antik Yunan Felsefesi, bir doğa felsefesidir. Doğa felsefesi etkinliği içerisinde, insan üzerine düşünülmesi beklenemeyeceği gibi, hümanist bir felsefe de oluşturulamazdı. Dolayısıyla Antik Yunan Dönemi’nde ilk kez doğa ve varlık konularını bırakarak insan üzerine felsefe yapma geleneğinin Sofistler (İ.Ö. 5. Yy) ve Sokrates’le (İ.Ö. 469-399) başladığını söylemek yanlış olmaz. Sokrates’in ardından Platon (İ.Ö. 427-347) ve Aristoteles (İ.Ö. 384-322) gelerek, insan üzerine oluşturulan felsefeyi, dönem içerisinde doruk noktasına çıkaracaktır. Bu bağlamda Sofistler, Sokrates, Platon, ve Aristoteles’i, Antik Yunan’ın ilk hümanist filozofları olarak görmek mümkündür. Sokrates’in hümanizma adına açtığı yol, tek Tanrılı dinlerin çıkışına ve akabinde oluşacak olan Skolastik Dönem’in girişine kadar varlığını sürdürecektir.

Dolayısıyla Antik Yunan düşünce tarihinin sonlarına denk gelen ve insanı merkeze alan Hümanizma düşüncesi, aynı zamanda tarihsel süreç içerisinde tek Tanrılı dinlere geçişin arifesini oluşturur. Antik Yunan’dan sonra gelecek olan katı Skolastik evre,

uzunca bir süre yaratan-yaratılan dikotomisinin, katı dinsel kuralların, baskıcı rejimlerin ve katı toplumsal sınıfların sert bir biçimde dikte edildiği bir uzun ve karanlık bir evre olur, bu evreden ışığa çıkabilmek için 14.-15. yy.lara ait Rönesans-Reform evresini beklemek gerekecektir.

2.1.2. Rönesans-Reform

Sözcük anlamı “yeniden doğuş/ uyanış” olan Rönesans, bir anlamda aklın, bilimin, düşüncenin ve Yunan Antikitesinin yeniden doğuşu anlamlarını içerir: Rönesans ile birlikte başlamış olan hümanizmayı savunan ve temellerini atan Petrarca ve Boccacio gibi ezoterik düşünürler, insanın evrenin merkezinde bulunduğunu, dünyanın insan ruhunu geliştirmek için bir araç olduğunu, ruhun hedefinin Tanrı’ya ulaşmak olduğunu ifade eden eserler yazdılar. Aynı konuları, kimisi Eflatun Akademisinin, kimisi diğer kardeş akademilerin üyeleri olan Manetti, Erasmus, Mirandola, Montaigne gibi düşünürler de işlediler: “İnsanın üstünlüğü ve saygınlığı üzerine çeşitli yapıtlar ortaya koyan bu filozoflar, insanın yeryüzünde ve daha sonraki yaşamında kaderini belirleyecek yegâne şeyin Tanrısal aşk olduğunu, insan ile Tanrı arasında bozulmaz bir birlik olduğunu ifade etmekten kaçınmadılar” (Gener, 2004: 338).

2.1.3. Aydınlanma Düşüncesi ve Marksist Felsefe

2.1.3.1. Aydınlanma Düşüncesi

Aydınlanmanın ana düsturu, tıpkı Yunan Antikitesi ve Rönesans-Reformda olduğu gibi, insanı ve insan aklını öne çıkarmak; insanı gelenekçi, bağınaz ve dogmatik düşünce ve ideolojilerden kurtarmaktır. Rönesans ve reformla meydana gelen insan aklının özgürleşmesi düşüncesi, aydınlanma ile doruk noktasına ulaşmıştır. Bu düşün dönemine, İngiltere ve Avrupa’da Sanayi Devrimi eşlik ettiğinden, bilimsel paradigma ve felsefe ön plana konulmuştur. Aydınlanma felsefesinin lokomotifini bu yeni koşullar oluşturmaktaydı.

Aydınlanma felsefesine başta İngiliz, Alman ve Fransız filozoflar olmak üzere birçok filozofun önemli katkıları olmuştur: Aydınlanma filozofları içerisinde en önemlisi, Alman idealizmini başlatarak J. G. Fichte, F. Schelling, G. W. F. Hegel, A. Sophenaur, F. Nietzsche gibi filozofları kendisinin ardılı yapan Immanuel Kant’tır. Kant’a göre; “Aydınlanma insanın kendi suçu ile düşmüş olduğu bir ergin olmama durumundan yine kendi aklı ile kurtulmasıdır”. Bu *ergin olmayış* durumu ise, insanın kendi aklını bir başkasının kılavuzluğuna başvurmaksızın kullanamayışıdır. İşte bu ergin olmayışa *insan kendi suçu ile düşmüştür*; bunun nedenini aklın kendisinde değildir, aklını başkasının kılavuzluğu ve yardımı olmaksızın kullanmak kararlılığını ve yürekliliğini gösteremeyen insandır. *Sapere aude!* Aklını kendin kullanmak cesaretini göster! Sözü imdi *Aydınlanma* ’nın parolası olmaktadır” (Kant, 2008: 262).

2.1.3.2. Marksist Felsefe

Marksizm, 19. Yy.'da Alman düşünürleri Karl Marx, Friedrich Engels, Karl Kaustky, Vladimir İlyiç Lenin, Rosa Luxemburg, Karl Kosch, Antonio Gramsci ve Louis Althusser gibi 20. yüzyıldaki sadık izleyicileri tarafından geliştirilmiş olan ekonomik, siyasi teori ve toplum kuramıdır (Cevizci, 1999: 577). Aydınlanma felsefesinin oluşumu Sanayi Devriminden ileri gelmekteyse, Marksist felsefenin oluşumu, Sanayi Devrimi sonrası kendisine şiddetle gereksinim duyulan işçi hareketinden ileri gelmekteydi. Bugünün kapitalist sistemlerinde bile, sendikal örgütlenmeler, işçi hakları, asgari ücret kavramı, grev ve lokavt kavramları, 1 Mayıs işçi bayramı kutlamaları, bizlere Marksist felsefe ve ideolojilerden miras kalmıştır.

Marksizm, diğer felsefeler gibi yalnızca bir söylem olarak kalmaması ve bir eylem felsefesi olması yönüyle de, Hümanizma ile bağlantısı açısından, üzerinde ayrıca durulması gerekir. Bu eylemci hümanist felsefe, tarihte Bâtını hareketlerden beslenmiştir. Hançerlioğlu'na göre hilafette Şii dünya görüşünü benimseyen bu Bâtıniler arasında Babekilik, Karmatilik, Anadolu'da Şeyh Bedreddin Tarikatı, Bektaşilik ve Hurufilik gibi birçok tarikat, aynı zamanda özel mülkiyetle açıkça savaşımlardır (Hançerlioğlu, 2007: 156). Dolayısıyla bugünkü adları Marksizm / Komünizm / Leninizmle ifade edilen toplumsal/ekonomik sistemlerin tarihsel kökenlerini de bu Bâtını topluluklar oluşturmaktadır.

Marksist sistemin ön gördüğü sınıfsız komün toplum, bir nevi tarihin sonunda gerçekleşmesi beklenen bir ütopyadır. Marksist sistemde tarihi oluşturan sınıf savaşı ise, tarihin sonu, bir ütopya olan “sınıfsız toplum” ile bitecektir. Burada dikkatli bakılacak olursa Marksist sistemin, bir nevi semavi dinlerin tersine çevrilmiş hali olduğu görülecektir. Çünkü semavi dinlerde de, tarihin sonunda gerçekleşecek olan kıyametle birlikte bugün tecelli etmemiş olan adalet tecelli edecektir. Eş deyişle Marksın ütopyası olan “sınıfsız toplum” a tekabül eden, semavi dinlerde yer alan “sırat köprüsü ve kıyamet” olmaktadır. Ancak aradaki en büyük fark, semavi dinlerin adaleti Tanrı'ya havale ederken, Marksizmin adaleti insan kanalıyla gerçekleştirecek bir felsefeye sahip olmasıdır. Zaten Marksist Hümanizmanın varlık nedeni, insan aklını ve eylemini yetkinleştirmektir.

2.2. Batı-Dışı Düşüncede Hümanizm: Uzak Doğu Mistisizmi ve Anadolu Sufiliği

2.2.1. Uzak Doğu Mistisizmi: Hinduizm-Budizm-Brahmanizm

Uzak Doğu'nun belli başlı dinleri arasında Hinduizm, Budizm, Brahmanizm, Konfüçyüs Dini, Cayna Dini gibi birçok farklı din vardır. Bu dinlerin en büyük özellikleri semavi sistemin dışında olmaları ve semavi dinlerin bu coğrafyaya Orta Doğu'daki gibi etkin olarak girememiş olmasından dolayı, Uzak Doğu'ya özgü bir yapılarının olmasıdır. Dolayısıyla Uzak Doğu bölgesi, farklı farklı dinlerle yoğrulmuş olsa da, burada bu dinlerin açılımını teker teker yapmak, bu çalışmanın kapsamı dışındadır. Tüm Uzak Doğu dinlerinin, kültürel farklılıklarından kaynaklanan rituel ayrıntıları yerine, felsefi

ortak paydaları üzerine odaklanmak, bu konunun içeriği açısından daha uygundur.

Tüm Uzak Doğu dinlerinin ortak noktası “ruhun ölümsüzlüğü”, “insan-Tanrı-evren özdeşliği”, “reenkarnasyon”, “Nirvana düşüncesi” (sükunete eren kamil insan), “çilenin olgunlaştırıcı etkisi”, adaletin bu dünyada sağlandığı “karma düzeni” olarak özetlenebilir. Bu özellikler Orta Doğu, İran, Anadolu ve Doğu ve Batı Avrupa’yı da derinden etkilemiştir. Semavi dinler öncesi Batı Pagan iken, Batıdan çok farklı olarak Uzak Doğu sufi ve panteisttir. Dolayısıyla semavi dinlerle karşılaştırıldığında Uzak Doğu, teoride daha insan merkezlidir.

Hint felsefesi, tarihi çok eskilere dayanan geniş kapsamlı ve köklü bir felsefedir. Aşağı yukarı İ. Ö. 1500 ve 500 yılları arasında Vedalar Çağı yaşanmıştır. Vedalar, tek bir kitapta toplanmış ve kimlikleri bilinmeyen çok sayıda yazar ve ozan tarafından yazılmış, uzunluğu Kitab-ı Mukaddes’in altı katını bulan, eski çağların izlerini taşıyan mitleri ve dini düşünceleri de içeren metinlerdir. “Gizli Öğretiler”, felsefi bakımdan en önemli metinlerdir (Störig, 2000: 38-39). Hinduizmin, Sami dinlere tamamen karşıt bir görüşte olduğu görülür. Sami dinleri, Tanrıyı her şeyin üstünde, buyurucu, efendi olarak ve insanı da Tanrının kulu kölesi olarak görürlerken, Hintli her ikisinin de gerçekte bir olduğunu ileri sürer (Störig, 2000: 51).

Buda’nın doğru ve erdemli bir yaşamla ilgili görüşleri sorulduğunda, kurtuluşa giden yolda şu beş basamağı koymuştur: öldürme, verilmeyeni alma, yalan söyleme, içki içme, beline hakim ol (Durant, I, s. 472; Deussen, I3, s. 171, Akt: Störig:79).

2.2.2. Anadolu Sufiliği

Sufi ya da Mutasavvıf, “Tasavvuf ehli olan, eş deyişle tasavvufi felsefeyi idrak edebilen, algılayabilen ve yaşayabilenkişi anlamındadır” (Mustan Dönmez, 2014: 3). Tasavvuf ise vahdet-i vücud düşüncesidir. Ünver’e göre, evrende yaratan-yaratılan ikilemi görmeksizin tüm canlıların tek bir varlıktan sudur ettiğine inanmaktır (Ünver, 2009: 538). Gölpınarlı’ya göre insan, sufilerce âlemin özüdür, özetidir; Tanrı mazharlarının en üstünüdür; en olgunudur (Gölpınarlı, 1985: 61).

Batı felsefesine de “Panteizm”, yani “kamu tanrıcılık” biçiminde yansıyan sufiliğin en önemli beslenme kaynakları Uzak Doğu felsefesinin yanı sıra İran Zerdüştiliği ve Bâtınlılığıdır. Çünkü yukarıda ana hatlarıyla ele alınan Uzak Doğu felsefesine baktığımızda, bu felsefenin ruh-madde düalizmi, insan-Tanrı-evren özdeşliği, evrensel akıl-vedalar ya da insan-ı Kamil-Nirvana ruh durumu gibi birçok paralelliği, gözden kaçırılmayacak düzeyde barizdir. Yine Hacı Bektaşî Veli’nin “Eline, beline, diline sahip ol” düsturunun, Budizm ve Hinduizm’de de insani değerler adına davranışlara yönelik bir perhiz anlamına geldiği görülmektedir. Bu da göstermektedir ki Uzak Doğu ve Anadolu arasında sürekli bir etkileşim bulunmaktadır.

Hinduizm, Brahmanizm ve Budizm gibi Uzak Doğu dinsel felsefelerindeki insan anlayışını Anadolu hümanizmasında da Yunus Emre’nin dizelerinde görmek mümkündür:

Bir kez gönül yıktın ise kıldığın namaz değil

Yetmiş iki millet dahi elin yüzün yumaz değil
Bir gönül yaptın ise er eteğin tuttun ise
Bir gez hayr ettin ise birine bin az değil (Toprak, 2006: 176).

Anadolu hümanizminin güzelliğini bu ve benzeri sayısız dizede fazlasıyla görmekteyiz. Hacı Bektaş-ı Veli (1209-1271), Mevlana Celalettin Rumi (1207-1273), Yunus Emre (1240-1321), Kaygusuz Abdal (1341-1444), Pir Sultan Abdal (16.yy), Nesimî (17.yy.)’nin düşüncelerini takip ettiği Hallac-ı Mansur (857-922) da “Ben Tanrırım” (Ene-l Hakk) diyerek insanın Tanrı’nın yeryüzündeki yansıması olduğunu, insanın tanrı olduğunu değil, Tanrı’nın insan olduğunu ve insanın kendi benliğini yok ederek Tanrı kalması gerektiğini dile getirmiştir (Hallac-ı Mansur, 2002: 9; Hançerlioğlu, 1985b: 282).

3. HÜMANİST FELSEFENİN MÜZİK EĞİTİMİ AÇISINDAN ÖNEMİ

3.1. ‘Sevgi Eğitimi’ Kavramı Hümanizma Temellidir

Çalışmanın girişinde hümanizmanın etimolojisi ve tanımından söz ederken, insanı evrenin merkezine koyan bir düşünce sistemi olduğundan söz edilmişti. İnsan sevgisi olmaksızın, insanı merkeze koyan bir anlayışın gerçekleşebilmesi mümkün değildir. Bu nedenle sevgi eğitimi hümanizma temellidir: “İstisnasız her insanın ihtiyaç duyduğu ve kayıtsız şartsız her insanın hak ettiği güven, saygı, şefkat, dayanışma, huzur içerisinde bir hayat, sadece ve ancak sevgi ile mümkündür... İnsanın varlığına anlam verip, varlığın merkezinde olan sevgi, başta pedagojik, siyasi ve bilimsel çabalar olmak üzere, her türlü çaba, etkinlik ve hedefin merkezinde kesinlikle olmak zorundadır...” (Ergen, 2006: 145-146).

Sevgi, insan odaklı bir meşakkattir ve emek gerektirir. Hümanist felsefe de insan odaklı olduğundan, sevgi eğitiminin hümanizma temelli olduğu çıkarımını netlikle yapabiliriz. Bu meşakkatli yolun da insan adına sonuçları çok güzeldir. Özmen, bu meşakkatli ‘ilgi’, ‘hoşgörü’, ‘saygı’, ‘hak yememe’, ‘koruma’, ‘sorumluluk’, ‘duyarlılık’ olarak özetlemektedir (Özmen, 99: 195). Bu kavramların hepsinin yolu meşakkat ve iradede geçer ki, bu meşakkat ve irade, etik bir olgunlaşmaya gerçekleşir.

Birçok düşünür, sevgiyi çeşitli türlere göre kategorize eder. Sözelimi Sönmez, sevgi türlerini “insan sevgisi”, “doğa sevgisi” ve “Tanrı sevgisi” olarak kategorize eder (Sönmez, 2012: 53,67). Ancak sevginin temel kaynağı, insanın yaradılışından ileri gelir ve özü tek bir kaynaktan çıktığı için net bir kategorizasyon gerektirmez: “Kutsal, iyi, eğitici olan, insanı ahenkli bir şekilde gelişmeye götüren her şey, sevgi denilen tek bir merkezden doğar. Hiç şüphe yok ki, bütün beşerî duygular arasında, çocukta insan tabiatının en yüksek, en özlü anlamını belirten sevgi duygusudur. Sevgi ve o sevgi ile birlikte çocukta fıskıran ruhî etkinlik, şüphesiz, gelişmenin müşterek, olumlu ve sarsılmaz hareket noktasını teşkil eder; ruhumuzu yükseltebilecek bütün istidatlar yalnız ve ancak ondan doğabilecektir” (Leif ve Rustin 1974: 156, Akt: Kayadibi, 2002: 34).

Sevgi eğitimi de tıpkı diğer eğitimler gibi öğretilerek kuşaktan kuşağa aktarılabilir, temelde ailede başlar ve okul hayatında da gelişerek devam eder. İnsan, hayvan ve doğa sevgisi ile yetişmiş nesiller, günümüzde beklenen hümanist toplumun temelini oluşturacaklardır.

3.2. Eğitimde “Zorbalık” Yerine “Rıza”: “Baskıcı” ve “Hümanist” Eğitimin Genel Karakteristiği

Hümanizmayı öldüren, siyasi anlayış ve uygulamalardır. Siyasi uygulamalarda var olan totaliter yapı, güçlünün zayıfı, elitin çoğunluğu ezmesi ilkesine bağlıdır. Özellikle egemen sınıfların alt tabaka üzerinde oluşturduğu sömürgeci baskı, bu anlayışın eğitime de taşınmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda hümanist eğitim demokratik toplumların, baskıcı eğitim otokratik (teokratik, oligarşik vb.) toplumların siyasi yönetim biçimleridir.

Bu açıdan bakıldığında otokratik yönetimlere ait bir strateji olan ‘korku felsefesi’ ‘korku eğitimini’ ve demokratik yönetimlere ait olan ‘sevgi felsefesi’ ‘sevgi eğitimini’ sağlamaktadır. Eş deyişle korku felsefesi ve eğitimi otokrasiyle, sevgi felsefesi ve eğitimi ise demokrasiyle bağlantılı kavramlardır. Korku ve sevgi birbirleriyle yan yana duramadığından, korku eğitimi de sevgi eğitimi ile yan yana duramaz. O halde birbirine zıt olan baskıcı ve hümanist eğitimin doğası ve sonuçları üzerinde durarak, ileride müziği bu sonuçlarla ilişkilendirmek gerekir.

Yaşamın her alanında olduğu gibi eğitim-öğretimde de ‘zorbalık’ yerine ‘rıza’, eş deyişle eğitim alan öğrencinin üzerinde baskı kurmak yerine O’na düşünceyi, bilimi ve sanatı sevdirecek öğretmek, eğitimde yaratıcılığı sağlar. Bu tür bir eğitim modeliyle eğitilen öğrenci, hem davranışlarını etik olarak daha kolay düzenler -çünkü sevgi alan sevgi verir-, hem de bilimsel ve sanatsal alanda yeni şeyler üretir, sevmek yaratmaktır ve eğitimin birincil amacı öğrenciye bilgiyi ezberletmekten çok öğrenmeyi sevdirmektir:

Tablo 1. Ezberci ve anlamacı eğitim sistemlerinin farkları

Ezberci Eğitim	Anlamacı Eğitim
Eski medrese usulü eğitim	Çağdaş eğitim
Oyunla teşvik edilmeyen eğitim	Oyunla teşvik edilen eğitim
Baskıcı eğitim	Özgürlükçü eğitim
Dini merkezli eğitim	İnsan merkezli eğitim
Doğmatik eğitim	Analitik yeteneği geliştiren eğitim
Öğrenme aşamasında sıkıntı veren eğitim	Öğrenme aşamasında oyun ve haz sağlayan eğitim
Kısır eğitim	Bilgi üretmeye yönelik doğurgan eğitim

(Mustan Dönmez ve Karaburun, 2012: 2245).

4. SONUÇ: HÜMANİST FELSEFE MÜZİK EĞİTİMİNİN TEMELİ OLMAK ZORUNDADIR

Bu çalışmada, başta da ifade edildiği gibi müzik eğitimi genel-geçer olarak ele alınmaktadır. Müzik eğitiminin branşsal olmayan yaygın amacı, kesinlikle virtüöz ya da kompozitör yetiştirmek değildir; bu, konservatuar eğitiminin amacıdır. Bu çalışmada müzik eğitimi, çok genel bir niteliği ifade eder: İnsan yetiştirirken O'nun ruhunu inceltmek, O'na ince fikir ve erdem kazandırmak, O'nun duyarlılığını, estetik algısını ve zarafetini artırmak, eş deyişle insan ruhunu estetize etmek vasıtasıyla insanı yontmak, O'nu hayvani duygularından arındırılmış, duygusal zekâsı, empati kurma yeteneği ve erdemi artmış bir kıvama getirmek, müzik eğitiminin temel amacı olmalıdır. Aslında tüm dinlerin, felsefelerin, sanatların da insanı eğitmesindeki temel amaç budur ancak bu amaca müzik aracılığıyla ulaşmak, diğer yöntemlerden çok daha etkili ve kolaydır. Müziğin gücü de işte buradan gelir. Müzik, ruhu hızlı ve derinden etkilediği için propaganda, savaş, iş, aşk, din gibi tüm duyguların daha etkili bir biçimde dile getirilmesini sağladığı gibi, eğitimi de daha etkili ve hızlı bir biçimde gerçekleştirmektedir. Platon'un da *Devlet* adlı eserinde ifade ettiği gibi "Müzik eğitimi, eğitimlerin en iyisidir... Gereği gibi yapıldığı zaman insanı yüceltir... Müziğin insanı götüreceği yer, güzellik sevgisidir" (Platon, 1992: 92-93).

Müzik eğitimi, temelden başlayarak bireylerin insana ve doğaya sevgi duyarak yetişmesini sağlamaktadır. İnsanın ruh güzelliğini, duygu dünyasındaki hareketliliği dışa vurmasına, düşüncelerini korkusuz ve yüreklince dile getirmesine yardımcı olmaktadır. Müzik eğitimi, diğer tüm sanat dallarında olduğu gibi bireyin insanlara sevgi, dostluk, kardeşlik duyguları ile yaklaşmasını sağlar. Genelde sanat eğitimi, özelde ise müzik eğitimi almış olan bir birey, doğada bulunan tüm varlıklara hoşgörülü ve sevgi dolu davranacaktır.

Müzik edimi, analitik/mantıksal bir olgu değildir. Müzik etkinliğiyle ifade edilen, kültürel çevreyle örülmüş dünya algısı, felsefe, düşünce ve duygulardır. Bu bağlamda hem müzik dünya algısını hem de dünya algısı müziği karşılıklı bir etkileşim içerisinde belirler. Böyle bir doğası olan müziksel yaratım sürecinde ön plana çıkan, mantıksal akıl (Intelligence Quotient) değil, duygusal akıldır (Emotional Quotient).

Başkalarının sorunlarını anlayabilen, hislerini yüzünden okuyabilen kişiler, empati yeteneği bulunan insanlardır. Empati, kendisini karşısındaki insanın yerine koyabilme, onun hissettiklerini ve düşündüklerini tahmin edebilme yeteneği olarak tanımlanabilir. Duygusal zekânın gelişimi ile paralel olarak insana ve dünyada yaratılmış her şeye karşı duyulan ilgi ve empati, sevgiyi de doğurur. Duygusal zekâ, kaba gücün yerine ince fikrin, ruhsal zarafetin, empati kurabilme yeteneğinin, acıma duygusunun, toplumsal ve etik düşünebilme yeteneğinin ve direk olarak sevebilmenin kendisi ile, ruh ile ilgilidir.

Bu anlamda müzik, çeşitli şekillerde kategorize edilse de özü bir noktaya bağlı olan yaratıcı sevgi itkisi ile oluşabilmektedir. Bu sevgi duygusu, müzik üretiminin tetikleyicisi olduğundan Tanrı sevgisinden (dinsel müzik ve dinsel müzikli ritüeller) evlat sevgisine

ve karşı cinse ait sevgiye (farklı kültürlere ait dünyevi aşk müziklerinin tümü) kadar tüm sevgi çeşitleri, analitik/ mantıksal zekâyla direk ilintili olan konuşma dili ile değil, duygularla ilintili olan ve içerisinde birçok müziksel öğeyi (ritim-dans-melodi-armonitını vb.) barındıran müzik diliyle çok daha rahat ifade edilebilir. Bundan dolayıdır ki çoğunlukla müzisyenlik, duygusal zekâsı yüksek ve ince fikirli insanlara ait bir hünerdir.

Platon (İ.Ö.427-347), müzik eğitimini estetik nedenler dışındaki farklı amaçlar için öneren bir filozoftur. Müziğe, en başta ideal devletini idame ettirmek ve bu devlette erdemli bir nesil yetiştirmek için bir gereç olarak yaklaştığı, başka bir deyişle müziği eğitsel ve ideolojik bir gereç olarak gördüğü kesindir. Platon'da müzik eğitiminin eğitsel hedefi, eğlenerek hoşça vakit geçirmek değil ruhu eğitmek ve öğrenciyi disipline etmektir (Akan, 2012: 102-104). Platon, “Çocuklara zor kullanmayacaksın. Eğitimin onlar için bir oyun olmasını sağlayacaksın. Böylece onların yaradılıştan neye elverişli olduklarını daha iyi anlarsın” (Sönmez, 2014: 197) diyerek binlerce yıl öncesinden, oyun araç olarak kullanıldığında ilgi alanlarının daha kolay belirlenebileceğini dile getirmişti.

Bu ifadeler tekrar özetlenecek olursa, müziğin ruh ve sevgi ile olan yakın ilişkisinden dolayı müzik eğitiminin temeli de sevgi eğitimi olmalıdır. Sevgi eğitimi, hümanist felsefeden doğduğundan, böyle bir eğitim felsefesi müziksel yaratım ve performansta harikalar yaratabilir. Son söz olarak, hümanist felsefe, müzik eğitiminin temeli olmak zorundadır. Bu bağlamda müzikte “sevgi eğitimi” adına verilmesi gereken öneriler aşağıdaki gibidir.

5. ÖNERİLER

1. Hem okul öncesi, hem de okul eğitiminde müzik eğitiminin birincil amacı, çocuğun virtüöz olması değil ruhsal-bilişsel-duygusal gelişimini artırmasıdır. Bu bağlamda müziği, tıpkı Antik Yunan filozoflarında olduğu gibi bir araç olarak görmek gerekir. Bu, yetenekli-yeteneksiz ayrımı yapılmaksızın tüm çocuklara zorlanmadan ve oyun ve zihinsel haz ilkesine bağlı kalınarak müzik eğitimi verilmesi anlamına gelir.

2. Virtüözite ve besteciliğe yönelik profesyonel müzik eğitiminde ise, öğrencinin rızası olmadan müzik eğitimi adına da olsa fazla zorlanmamalı, öğrenci sırf prestij adına sevmediği ya da kendisine zor gelen bir çalgı ya da eğitim programına maruz bırakılmamalı, yerine alternatif ve öğrencinin sevebileceği bir eğitim programı tercih edilmelidir. Öğrenci, kendi rızasıyla ve seve seve disiplinli bir eğitim yaşamını tercih etmişse, bu durum da desteklenmelidir.

3. Müzik eğitimi okul öncesi dönemde, zorlama ve dayatma yapılmaksızın sürdürülmelidir. Çocuklar için ritim çalgılarını çalmak ve ritmi algılamak, diğer çalgılarla karşılaştırıldığında oldukça kolaydır. Bu nedenle ana sınıflarında Orff eğitim yöntemi ve çalgıları kullanılmalı, anasınıflarında ve örgün eğitim kurumlarında çalgı ve müzik atölyeleri oluşturulmalıdır.

4. Okul öncesi dönemde Batı müzik kültürü, çok seslilik algısı ve bilişsel yetilerin artırılması adına bir kültür politikası olarak önemsenmeli, bu önemseme ilk etapta daha

çok bu kültürün uygulanması yönünde değil dinletilmesi yönünde olmalıdır. Çünkü performansa dayalı kültür ürünlerinin uygulanması, öncelikle dinleme edimiyle başlar.

5. Müzik eğitiminde hem Batı kültürünü hem de bağlı bulunan yerel kültürü öğretmek bir öğretim politikası olmalıdır, müzik türlerine ilişkin yasakçı anlayış aşılmalıdır. Gerek okul öncesi, gerek okul dönemi müzik eğitiminde, müziğin kültürel bir olgu olduğu gerçeği göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrencinin fitrattan gelen eğilimleri göz ardı edilmemelidir. Sözelimi bir Roman, bir Çerkez ya da bir Arap çocuğunun müziksel yönelimlerini, bağlı bulunduğu etnisitenin mutlaka etkileyeceği düşünülerek, müzik eğitiminde kültürel yapıyı dışarıda bırakmayan eğitim-öğretim modelleri geliştirilmelidir. Müzik eğitimi verirken de öğrencilerin fitratını göz ardı etmemek, hümanistik bir yaklaşımdır.

Bates, modern müzik eğitimindeki Batıcılığı Kant felsefesinin emperyalist, kibirli, özerk Avrupa Merkezliliğine dayandırır. Müzik eğitiminde çok kültürlülüğün, çağdaş müzik eğitiminin bir koşulu olduğunun altını çizer. O'na göre çok farklı kültürleri içine alan çağdaş eğitim projeleri gerçekleşmelidir (Bates, 2014: 313, 316). Eğitimde ve müzik eğitiminde bu ve buna benzer düşünceler, globalleşen dünyada farklı kültürleri dışarıda bırakmama ilkesinden kaynaklanmaktadır ki bu ilke, bu çalışmanın yazarlarına göre hümanizma felsefesi ile de ilişkilidir.

Eğitimde Batı müzik kültürünün yanı sıra yerel kültürlerin de öğretilmesi gerektiği düşüncesi, özellikle Batı-dışı düşünür ve akademisyenlerin üzerinde durdukları bir konudur. Sözelimi Ogunrinade, müzik eğitimini Nijerya'nın bir ilacı olarak görürken, Nijerya'yı ulus statüsüne kavuşturacak müziği, önemli ölçüde yerel kültürün bir ürün olan yerel müzik olarak görür (Ogunrinade, 2015: 27-28).

6. Devletlerin resmi müzik politikaları içinde, müzik türlerini katı bir ideolojiyle yasaklamak ya da sansürlemek yerine, "iyi müzik" kriterleri oluşturarak, bu kriterleri karşılayan her müzik türüne tatlılıkla yönlendirmek daha doğru bir hareket olur. Aşırı yasakçı ve sansürcü anlayış hem hümanizma ruhu ile bağdaşmamakta, hem de yasaklara teşvik etmektedir.

7. Müziğin zihinsel engelliler, akıl hastaları ve mental rahatsızlık çeken hastalar için de ruhsal sağaltım gücü yüksek bir gereç olduğu düşüncesinden hareketle, müzikle tedavi yöntemleri, tıbbi yöntemlere bir destek olarak görülmeli ve bu yönde araştırmalar yapılmalıdır. Müzikle tedavi adına tek bir müzik türüne bağlı kalmak yerine, multi-kültürel bir tedavi yöntemi geliştirilmelidir. Söz gelimi Türk Klasik Müziği-Türk Halk Müziği-Uluslararası Sanat Müziği kombinasyonu gibi. Çünkü müzikle tedavi yöntemi de kültürel bir olgudur ve Uzak Doğu'da farklı, Arap Dünyası'nda farklı, Avrupa'da farklıdır.

KAYNAKÇA

Akan, N. (2012). *Platon'da Müzik*, İstanbul: Bağlam Yayınları.

Akurgal, E. (2003). *Anadolu Kültür Tarihi*, Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları

Dizisi.

- Aytaş, G. (2010). “Hacı Bektaş Veli ve Thomas More’da Hümanizm”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş-ı Veli Araştırma Dergisi*, no. 55, (s. 139-148).
- Bates, V. (2014). “Rethinking Cosmopolitanism in Music Education”, *Action, Criticism and Theory for Music Education*, Vol. 13, No. 1, (p. 310-327).
- Bloch, E. (2002). *Rönesans Felsefesi*, Çev. Hüsen Portakal, İstanbul: Cem Yayınevi.
- Cevizci, A. (1999). *Felsefe Sözlüğü*, İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Ergen, G. (2006). “Eleştirel-Bilinçli Sevgi Eğitimi”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:11, (s.144-152).
- Fromm, E. (2014). *Marx’ın İnsan Anlayışı*, Çev. Kaan H. Ökten, İstanbul: Say Yayınları.
- Gardner, H. (2004). *Zihin Çerçevesi, Çoklu Zekâ Kuramı*, Çev. Ebru Kılıç, İstanbul: Alfa Yayınları.
- Gener, C. (2004). *Ezoterik - Bâtuni Doktrinler Tarihi*, Ankara: Piramit Yayıncılık.
- Gölpınarlı, A. (1985). *100 Soruda Tasavvuf*, İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Hallac-ı Mansur (2002). *Tavasın*, Çev. Yaşar Güneç, İstanbul: Yaba Yayınları
- Hançerlioğlu, O. (1985a). *Felsefe Ansiklopedisi Kavramlar ve Akımlar*, Cilt:1, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985b). *Felsefe Ansiklopedisi Kavramlar ve Akımlar Cilt: 2*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hançerlioğlu, O. (2007). *Düşünce Tarihi*, İstanbul: Remzi Kitabevi
- Kabaağaç, S. ve Alova, E.(1995), *Latince-Türkçe Sözlük*, İstanbul: Sosyal Yayınlar.
- Kale, N. (1992). “Hümanizm”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, No: 2, Vol: 25, (s. 760-770).
- Kant, I. (2008). *Aydınlanma Nedir Sorusuna Yanıt*, Çev. Nejat Bozkurt, Ankara: Say Yayınları.
- Kayadibi, F. (2002). “Sevgi Faktörünün Eğitim Verimliliği Üzerine Etkisi”, *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, No: 5, (s. 33-50).
- Mustan Dönmez, Banu (2015). “Sufilik Algısının Türk Yöresel Müziğindeki Varlığı”, *Alevilik Araştırmaları Dergisi*, Yıl 4, No. 8, (s. 1-11).
- Mustan Dönmez, B., Karaburun D. (2012), “Değişen Dünyada Yeni Birer Aydınlanma Değeri Olarak ‘Eğitim Felsefesi’ ve ‘Eğitim Etiği’ ”, *İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi IV. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları*, 4-7 Mayıs, (s. 2239-2248).
- Ogunrinade, D. O. A. (2015), “Music Education as a Panaces for National Development”, *Journal of Education and Practices*, No. 4, Vol. 6, (p. 27-32).
- Öner, E. (2009). “Kant’ta Aklın Eleştirisi”, *Rize: Rize Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.
- Özdemir, O. (2015). “Mevlana ve Anadolu İnsancılığı”, *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, Vol: 6, Issue: 19, (s.127-137).
- Platon (1992). *Devlet*, Çev. Sabahattin Eyüboğlu-M. Ali Cimcoz, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Schimmel, A. (2011). *Hallac Kurtarın Beni Tanrıdan*, Çev: G. Ahmetcan Asena, İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2012). *Sevgi Eğitimi*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2014). *Eğitim Felsefesi*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Störig, H. J. (2000). *İlkçağ Felsefesi Hint, Çin, Yunan*, Çev: Ömer Cemal Güngören, İstanbul: Yol Yayınları.
- Şahin, H. (2015). “Psiko-sosyal Gelişim Temelli Eğitim Programının Anasınıfına Devam Eden Çocukların Duygusal Zekâlarına ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi”, *Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi*.
- TDK, (2005). *Türkçe Sözlük*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Toprak, B. (2006). *Yunus Emre Divanı*, Eskişehir: Odunpazarı Belediyesi Yayınları, Kültür Dizisi 3.

Ünver, Mustafa. (2009). “Nesimi ve Vahdet-i Vücut”, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, no. 39, (s. 537-552).

ÖZET

MÜZİK EĞİTİMİNDE YENİ YAKLAŞIMLAR: HÜMANİST FELSEFENİN MÜZİK EĞİTİMİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Bu çalışma, hümanizma felsefesinin müzik eğitimine ilişkin yol haritasının temelini oluşturması gerektiği savından hareketle oluşturulmuştur. Konservatuarların sağladığı profesyonel müzik eğitimi dışında, diğer kurumların amacı, kesinlikle virtüöz ya da kompozitör yetiştirmek değildir. Bu çalışmada, en genel müzik eğitimi türlerine ilişkin yaklaşımın nasıl olması gerektiği sebepleriyle ele alınmıştır.

Bu çalışma, literatür tarama / kütüphane çalışması aracılığıyla ve nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiş bir betimleme/yorumlama çalışmasıdır.

Çalışmada müzik eğitimi, tıpkı Yunan Antikitesi ve Platon felsefesinde olduğu gibi, insanı eğitebilme gereçlerinin en önemli sacayaklarından biri olarak görülmektedir. İnsan yetiştirirken O'nun ruhunu inceltmek, duyarlılığını, estetik algısını ve zarafetini artırmak, eş deyişle insan ruhunu estetize ederek yontmak; O'nu hayvani duygularından arındırılmış, duygusal zekâsı, acıması, empati kurma yeteneği ve erdemi artmış bir duruma getirmek, müzik eğitiminin temel amacı olmalıdır.

Aslında tüm dinlerin, felsefelerin ve sanatların da insanı eğitmekteki temel amacı budur; bu yüce amaç, daha güzel bir dünya yaratabilmek içindir. İşte bu amaca müzik aracılığıyla ulaşmak, diğer yöntemlerden çok daha etkili ve kolaydır. Müzik, ruhu hızlı ve derinden etkilediği için propaganda, savaş, iş ve çalışma motivasyonu, aşk, ağıt, dinsel ritüeller gibi hayatın her alanında bulunmaktadır. Dolayısıyla müzik, eğitimi de daha etkili ve hızlı bir biçimde gerçekleştirmektedir.

Her şeyden önemlisi, müziğin yaratıcılıkla en bağlantılı sanatlardan biri olmasıdır. Edebiyat ve şiiri, özellikle de tümel sanatlarda dekor, kostüm, drama gibi farklı alanları da kapsayan müzik, bu alanda sevgi sahibi olmayan çocuk ve yetişkinlere zorla dayatılmamalı, bu alanda sevgisi olanlar ise özel teşviklerle desteklenmelidir. Ayrıca müziğe sevgisi olup yeteneği olmadığı düşünülenler de asla bu alandan el çektilmemelidir; çünkü müzikte sevgi, özel yetenekten daha mucizevidir. Zaten bu nedenle engelli ve akli dengesi olmayan bireylerin de engellerini en minimum seviyeye düşüren yegâne sanat müziktir ve kendisine Antikiteden beri kutsiyet atfedilmiştir. Bunun dışında, müzik eğitiminde sevgiye ve isteğe dayalı çalışabilmek adına, eğitim alacak bireyin özel yönelimleri ve müziğe yönelik kültürel donanımı da saf dışı bırakılmamalı, etnik renkliliklerinin ortaya çıktığı küresel bir köy haline dönüşen dünyada, tek bir müzik kültürü zorla dayatılmamalıdır. Bu tür dayatmalar, müzikte sevgi eğitimi ve hümanizma düşüncesiyle bağdaşmamaktadır.

Anahtar kelimeler: hümanist felsefe; baskıcı eğitim; sevgi eğitimi; müzik eğitimi

ABSTRACT

**NEW APPROACHES in MUSIC EDUCATION: THE IMPORTANCE of
HUMANIST PHILOSOPHY for MUSIC EDUCATION**

This study is based on the argument that the philosophy of humanity should form the basis of the road map of music education. Giving professional music education which is provided by conservatories such as training virtuoso or compositor, certainly not other institutions' aim. In this study, the approach to the most general types of music education has been dealt with in terms of reasons

This study is a descriptive / interpretive study carried out through literature review / library study and qualitative research method.

Music education in this study is seen as one of the important instruments of human education, exactly like in the philosophy of Greek Antiquity and Plato philosophy. It should be the main goal of music education that training the spirit, increasing sensivity, civilizing the spirit by way of aesthetics; it should be the main goal of music education that purifying the spirit from animalism, increasing emotional intelligence, commiseration, empathy and virtue.

In fact, educating the people is the common aim for all religions, philosophies and arts, this supreme goal is to create a better world. Here it is much more effective and easier to reach this aim through music than other methods. Because music affects the soul quickly and profoundly, it plays a part in all areas of life like propoganda, war, work and work motivation, love, lament, religious rituals. Therefore, music performs education more effectively and quickly.

Most importantly, music is one of the arts that most connected to creativity. Music that covers different areas such as literature, poetry, decor, costume, drama especially in universal arts, should not be imposed upon children and adults forcibly if they do not love in this area; if they love this area they should be supported with special incentives. In addition, those who thought that they are music lovers and have no talent should never be taken away from this area; because love in music is more miraculous than special talent. For this reason, the only art that reduces to the minimum level the barriers of disabled and mentally unbalanced individuals is the music, and it has been attributed to itself the sanctity since Antiquity. Apart from that, in order to be able to work based on love and desire in the music education, the specific inclination and the cultural orientation of the individuals should not be left out, a single musical culture should not be forcibly imposed, in the world, which becomes a global village where ethnic colors have emerged. Such imperatives are incompatible with the idea of love education and humanity in music.

Keywords: humanist philosophy; oppressive education; education of love; music education